

MAGYAR NYELVI FELADATLAP

a 8. évfolyamosok számára

„tehetséggondozó” változat

2009. január 31. 10:00 óra

NÉV: _____

SZÜLETÉSI ÉV: HÓ: NAP:

Tollal dolgozz! Ügyelj a külalakra!
A feladatokat tetszés szerinti sorrendben oldhatod meg.
A megoldásra összesen 45 perced van.
Az utolsó (10.) feladatra legalább 10–15 percet szánj!

Jó munkát kívánunk!

1. A minta alapján írd be azt a szót, amellyel két értelmes szóösszetételt kapsz!

Például: hegy ...**oldal**...borda

a) lángtan

b) borstanú

a	
b	

2. Oldd meg a nyelvtani feladatokat!

Az esőtől megtisztult levegőt a keleti fáklyák füstje megillatosította.

Írd le a mondat alanyát és birtokos jelzőjét!

a) alany:

b) birtokos jelző:

c) Írd ki a mondatból az igenevet!

Írd a megadott szó mellé a megfelelő mássalhangzó-kapcsolódási törvény betűjelét!

d) **ablakban:** _____ e) **fagyjon:** _____ f) **kertje:** _____

A) összeolvadás

B) írásban jelölt teljes hasonulás

C) írásban jelöletlen teljes hasonulás

D) a képzés helye szerinti részleges hasonulás

E) zöngéesség szerinti részleges hasonulás

g) Jelöld a következő szóban a szóelemek határait függőleges vonalakkal!

Írd a szóelemek fölé a megfelelő számot: 1 = tő; 2 = képző; 3 = jel; 4 = rag!

h a l l h a t n á t o k

h) Alkoss a megadott szóból igét egyetlen képző felhasználásával!

nagy →

a	
b	
c	
d	
e	
f	
g	
h	

3. a) Egy afrikai expedíció egyik tagja így számol be élményeiről. Állítsd számozással sorrendbe a mondatrészeket!

... mire visszahúzta a lábát,
 ... Kénytelen voltam előrébb húzódni,
 ... én pedig vadul nekiláttam evezni.
 ... hogy közelebbről szemügyre vegyen.
 ... hogy tartsam az egyensúlyt.
 ... Végül az evezőlapáttal az orrára koppintottam,
 ... Egyszer egy krokodil a mellső lábát felrakta a kenum hátsó részére,

4. a) Az alábbi kijelentő mondatot alakítsd át felszólító mondatná! Ügyelj arra, hogy csak az igemód és a szavak sorrendje változhat!

A versenyzők rendszeresen edzenek.

A felszólító mondat:

- b) Alakítsd át a mondatot úgy, hogy határozott tárgy legyen!

Anya ruhákat mos.

- c) Írd le szavakra tagolva az alábbi két párbeszédet!

– Megnézemafilet.

– Nenézd meg!

– Elszeretném menni színházba?

– Igen, elszeretnék.

- d) A minta alapján oldd meg a „nyelvtani műveleteket”!

Minta: Bea + val = Beával; szem + üveg = szemüveg

rongy + val =

dísz + század =

toll + val =

sakk + kör =

a	
---	--

a	
b	
c	
d	
e	

e) Az alábbi szövegben öt szó vagy kifejezés helyesírása hibás. Írd a vonalakra a helyes alakokat! Az öt helyes megoldás öt külön sorba kerüljön!

Delfin a folyóban

1966. Május 18-án váratlan vendég érkezett a Rajnába. Az Atlanti óceánból egy hatalmas delfin tévedt Európa legszennyezettebb folyójába. Az állatkert szakemberei beakarták fogni, de hiába volt minden fáradozásuk, a természetes állat egérutat nyert a zavaros vízben, és visszaúszott az óceánba, ahol rátalált társaira és újjyszülöttjére.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Írd a pontsorra, hogy melyik szólásra gondoltunk! Megadjuk a szólás jelentését és a kulcsszót, amelynek mindkét szólásban szerepelnie kell.

Például: kulcsszó = fej
A szólás: bekötik a fejét
A jelentés: férjhez megy

A következő szólások kulcsszava a **kerék**.

a szólás	a jelentés
a)	megszökik valahonnan
b)	nem teljesen normális

a	
b	

6. Javítsd a következő mondatok nyelvhelyességi hibáit egy-egy **hasonló hangzású** szó beírásával!

a	
b	
c	

a) Az útépitők hanyagul, gondtalanul dolgoztak.

Javítás: Az útépitők hanyagul, dolgoztak.

b) Az íztelen tréfán senki sem nevetett.

Javítás: Az tréfán senki sem nevetett.

c) A kör központjából húzzunk egy egyenest!

Javítás: A kör húzzunk egy egyenest!

7. a) A minta alapján egészítsd ki a táblázatot egy megfelelő igekötővel és három különböző igével!

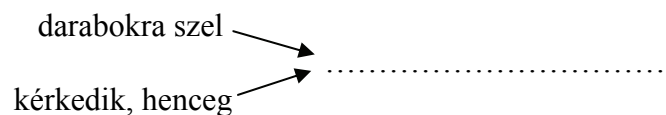
a	
b	
c	
d	

Minta

A szó jelentése	Igekötő	Ige				
Nem tart tovább haragot.	<i>ki</i>	b	é	k	ü	l
Bizalmas dolgokat elmond.		b	e	sz	é	l
Melegét elveszíti.		h	ű	l		

A szó jelentése	Igekötő	Ige				
Külső formájában megváltozik.		a				
Valami teljesen nedvessé válik.						
Eseményt résztvevőként megtapasztal.						

b) Írj a szókapcsolatok mellé egy olyan szót, amelyik mind a kettőt jelenti!



Írj a meghatározások mellé egy-egy olyan szókapcsolatot, amelyben a **lát** szó szerepel!

c) a valóságnál kedvezőtlenebbnek vél:

d) egy bizonyos dologban eltér a véleménye:

8. Olvasd el figyelmesen a verset!

a	
b	
c	
d	

Kányádi Sándor: Vén juh az ősz

Vén juh az ősz, kolompja egyre halkabb,
gyapja gubancos gizgazzal tele,
métélyes szemmel baktat
a hegyről lefele.

Hátába keni vérét az égalja;
és már senki se tudja, hogy
a sáros holdat hozza-e két kajla
szarva közt vagy a vizenyős napot.

Írd ki a versből azt az egy-egy sort, amelyikben az őszre jellemző alábbi természeti jelenségek felbukkannak!

a) A nap vörösen fénylik a látóhatáron:

.....

b) Elszáradt kórók, gyomnövények borítják a hegyoldalt:

.....

c) A vers melyik szava hozható kapcsolatba az alábbi meghatározással?

Kicsiny, élősködő féreg, mely különösen a kérődzőknek okoz súlyos betegséget.

.....

d) Írj ki a vers első szakaszából egy példát, amely megfelel az alábbi meghatározásnak!

Ugyanannak a hangnak egymást követő szavak elején való összecsengése.

.....

a	
b	
c	
d	
e	

9. Olvasd el figyelmesen az alábbi szöveget, majd válaszolj a kérdésekre!

Férfi vízilabdázóink harmadszor is aranyérmet nyertek a pekingi olimpián. A sportág történetében másodszor fordult elő, hogy egy csapat sorozatban háromszor szerzett aranyérmet ötkarikás játékokon. Korábban ez a briteknek sikerült 1908 és 1920 között. Kemény Dénes szövetségi kapitány nyilatkozataiból idézünk.

Könnyebb volt megvédeni a címet, mint arra korábban számított?

Nem kellett megvédeni, azt a két aranyérmet tőlünk már senki sem akarta elvenni. Most kellett szerezni egyet, és ez azért sikerült, mert egyet akartunk nyerni, nem pedig a harmadikat.

Melyek voltak a legfontosabb tényezők?

A csapat napról napra javult, és az olimpia elején még döcögősebben teljesítő játékosok is utolérték magukat. Azzal tudtuk megnyerni az elődöntőt és az amerikaiak ellen a finálét, hogy a második féldőben el tudtunk húzni. Ez annak volt köszönhető, hogy mind a 13 játékos kiemelkedő teljesítményt nyújtott, bármikor cserélhettem, így frissebb maradt a csapat, ■■■■■ más együtteseknél két-három játékos alig jött ki a kispadra. Mindenki hozzátett valamennyit a sikerhez. Volt két sziklakemény védőnk, sok gólveszélyes mezőnyjátékosunk és két kapusunk, akik kellően kiegészítették egymást.

Mi lesz a csapat programja a közeljövőben?

A mai napot mindenki a családjával tölti, majd szerdán lesz a kicsit nagyképpen már rituálisnak mondható, olimpiai aranyérem utáni szokásos ebédünk. [...] Ezt követően lesz még egy-két csapatprogram, majd elmennek a játékosok a megérdemelt pihenőre.

- a) Karikázd be annak a nyílnak a betűjelét, amelyik logikailag a szürkével jelölt helyre illik!

- A) ⇨
 B) ⇨ ⇐
 C) ⇐

b) Melyik szót használja a szövegben a szövetségi kapitány a *döntő* szó helyett?

.....

c) Karikázd be a helyes állítás betűjelét! Mi volt a kapitány szerint a fő oka annak, hogy a csapat meg tudta nyerni az elődöntőt és a döntőt!

A) Mind a 13 játékos magas színvonalon teljesített a saját posztján.

B) A védők és a kapusok kiválóan szerepeltek.

C) Mind a 13 játékos nagyon akart nyerni ezeken a meccseken.

d) Az *Idegen szavak szótára* a következőképpen adja meg a „rituális” szó jelentését:

<p>rituális 1. a szertartásnak megfelelő, a vallástól előírt 2. szertartásos, szertartásszerű 3. megszokott, állandó, szokványos</p>

Karikázd be a kifejezések, szavak közül annak a betűjelét, amelyik **nem** kapcsolódik a szó **interjúbeli** jelentéséhez!

A) szabályosan visszatérő, ismétlődő

B) ünnepélyes, ünnepi

C) vallásos tartalmú

e) Melyik állítás igaz az alábbiak közül? Karikázd be a helyes válasz betűjelét!

A) A magyar válogatott immár negyedszer lett sorozatban olimpiai bajnok férfi vízilabdában.

B) Két csapatnak sikerült sorozatban háromszor olimpiát nyernie férfi vízilabdában az olimpiákon.

C) A pekingi olimpia döntőjében férfi vízilabdázóink legyőzték a briteket.

